

діяльності учнів (опанування школярами змісту навчальної програми з музичного мистецтва).

Отже, базою для реалізації ефективних позитивних умов професійної підготовки магістрів мистецьких фахів до вибору методів навчання є блок дисциплін професійно орієнтованого циклу: «методика викладання дисциплін кваліфікації», «практикум за кваліфікацією», «педагогічна практика» та інші.

Список використаних джерел

1. Орлов В.Ф. Професійне становлення вчителів мистецьких дисциплін: монографія /За заг. ред. І.А. Зязюна. Київ: Наукова думка, 2003. 262 с.

2. Larisa Bezemchuk, Volodymyr Fomin The formation of future music art teacher`s methodological competence in the process of pedagogical competence in the process of pedagogical practice. *Professional Art Education*. Kharkiv, Vol. 1 No. 1 (2020): p.43-49.

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПІВ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ ВИМОВИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ У ЗМІШАНИХ ГРУПАХ

О. А. Чухно

кандидат педагогічних наук

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
м. Харків

А. В. Латшєва

здобувач другого рівня вищої освіти

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
м. Харків

Рівень мовної підготовки вступників до ЗВО за спеціальністю 014.021 Середня освіта (Мова і література (англійська)) може значно відрізнятись в залежності від їхнього особистого досвіду у вивченні англійської мови (АМ) й умов навчання іноземної мови в школі. Тому нерідко на першому курсі в одній академічній групі можуть одночасно навчатися студенти, рівень володіння АМ яких варіюється від А2 до В2 згідно із Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти. Ця розбіжність ускладнює процес формування професійної іншомовної комунікативної компетентності майбутніх учителів й обумовлює необхідність укладання й використання таких прийомів навчання, які б надавали викладачам можливість залучати всіх студентів однієї групи до активної розумової діяльності на занятті й сформувати на кінець четвертого курсу достатній рівень володіння загальними й фаховими компетентностями відповідно до Освітньої програми.

Проблема навчання в умовах змішаної групи привертає увагу таких науковців, як Н. Гесс [2], Е. Дадлі й Е.Осват [1], К. А. Томлінсон [3] та ін. Е. Дадлі й Е.Осват надають практичні поради для підвищення ефективності роботи з групами студентів, рівень підготовки яких значно відрізняється, а також пропонує способи оцінювання їхніх досягнень й підтримки зворотного зв'язку з урахуванням психологічно-емоційного аспекту навчання [1]. Н. Гесс

наводить приклади вправ, які сприяють встановленню позитивної атмосфери на занятті, підвищенню мотивації студентів, активізації їхньої розумової діяльності, підтримці інтересу до навчання, ефективній роботі в групі, індивідуалізації й персоналізації навчання, підвищенню відповідальності студентів і розвитку їхньої здатності до автономного навчання [2]. К. А. Томлінсон розглядає роль учителя в різнорівневих групах учнів, обґрунтовує необхідність диференціації вправ і завдань, пропонує управлінські стратегії роботи з учнями з різним рівнем підготовки в межах однієї групи [3].

Результати означених досліджень окреслюють загальні принципи, методи й прийоми, що можна використовувати під час роботи з різнорівневими групами будь-якої категорії студентів. Утім, на нашу думку, підготовка майбутніх учителів АМ в умовах змішаних груп має свої особливості з огляду на необхідність професійної орієнтації процесу навчання. Зважаючи на те, що одним із основних завдань навчання майбутніх учителів АМ є формування їхньої професійної фонетичної компетентності, метою нашої розвідки є визначення шляхів реалізації принципів навчання студентів педагогічних ЗВО англійської вимови в умовах змішаної групи.

Під час навчання студентів із різним рівнем підготовки Н. Гесс пропонує дотримуватися принципів варіативності, індивідуалізації, персоналізації [2, с. 8-12]. Принцип варіативності передбачає диференціацію складності вправ і завдань, а також використання різних режимів роботи (фронтальну, групову, парну й індивідуальну). В умовах навчання майбутніх учителів англійської вимови під час виконання рецептивних вправ на ідентифікацію певного звука/звуків на слух викладач може попросити студента з високим рівнем фонетичної компетентності прочитати вголос слова/речення/текст, у той час як інші студенти групи виконують дії на впізнавання фонетичних одиниць (підкреслюють у тексті/піднімають руку або плескають в долоні, коли чують певний звук/рахують, скільки разів вони почули певний звук у реченні). Під час виконання репродуктивних вправ студенти з нижчим рівнем володіння АМ можуть отримати завдання прочитати вголос слова/речення/текст. При цьому студенти, які демонструють вищий рівень, повинні почути й виправити вимовні помилки, таким чином оволодіваючи професійними фонетичними вміннями. Обидві вправи можуть виконуватися в режимі фронтальної, групової й парної роботи, проте групова й парна робота знижує дію афективних факторів для студентів, які соромляться бути в центрі уваги. Більш того, парна й групова робота створюють сприятливі умови для формування інших професійних умінь, наприклад, вміння пояснювати артикуляцію звука й надавати приклад коректної вимови, коли один студент в парі/групі виконує роль викладача.

Принцип індивідуалізації під час навчання майбутніх учителів англійської вимови може бути реалізований шляхом надання студентам із невисоким рівнем володіння фонетичною компетентністю більше часу для підготовки відповіді, а також можливості багаторазового сприйняття на слух зразка фонетичного оформлення мовлення.

Принцип персоналізації навчання рекомендуємо реалізовувати шляхом виконання завдань на аналіз процесу власного оволодіння іншомовною

вимовою, визначення типових фонетичних помилок у своєму мовленні й обміну в межах групи досвідом використання навчальних стратегій для уникнення або подолання труднощів в оволодінні фонетичною компетентністю.

Використання запропонованих нами шляхів реалізації принципів навчання може, на нашу думку, підвищити ефективність формування фонетичних навичок і вмій майбутніх учителів, а також сприятиме поступовому наближенню рівня фонетичної компетентності всіх студентів групи, незалежно від їхньої мовної підготовки, до вимог Освітньої програми.

Список використаних джерел

1. Dudley, E., Osváth, E. *Mixed-Ability Teaching*. Oxford: Oxford University Press, 2017. 112 p.
2. Hess, N. *Teaching Large Multilevel Classes*. Cambridge: Cambridge University Press, 2005. 197 p.
3. Tomlinson, C. A. *How to Differentiate Instruction in Mixed-Ability Classrooms*. Alexandria, Virginia: Association for Supervision and curriculum development, 2001. 117 p.

ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ЧИТАЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

А.М. Шумєєва

здобувач другого рівня вищої освіти

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
м. Харків

Останнім часом ми є свідками інтенсивного впровадження в педагогічну галузь реформ, мета яких – формування компетентностей учнів та підвищення їх рівня зацікавленості до пізнання себе і світу навколо. Суттєвого переосмислення зазнає літературний напрямок: акцентується увага на читацькій компетентності, яка виявляється не лише в технічній складовій навички читання, а й у розумінні текстів різних тем і жанрів, умінні давати особистісну оцінку прочитаному.

Результати моніторингових досліджень рівня навчальних досягнень учнів 2- х і 3- х класів з читання, проведених МОН України, показали, що кожний четвертий учень не володіє основними читацькими вміннями, такими як: техніка читання, читацька культура, читацький кругозір, читацький інтерес та самостійність [3]. Проведене нами дослідження в закладі загальної середньої освіти показує, що тільки третина опитуваних мають достатній рівень читацького кругозору і дуже мала частка тих, хто може самостійно обирати і з задоволенням прочитати книгу.

Отже, в освітньому середовищі наявна криза «нечитання». Діти не тільки перестали читати, у них майже не розвинений або відсутній інтерес до цього виду занять. Таке формальне читання, втрачає сенс, а, отже, і ефективність. За